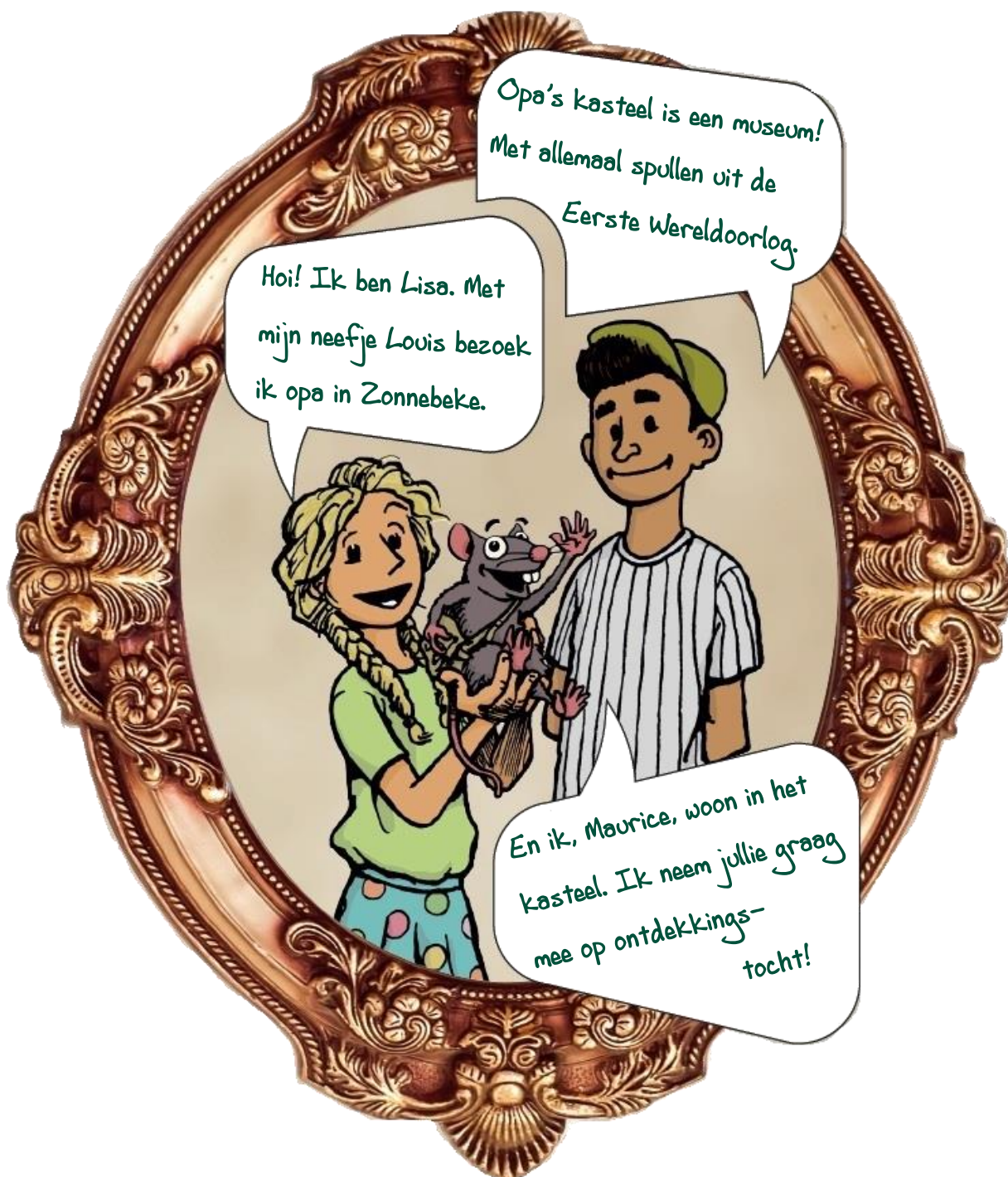

OP STAP MET

LISA, LOUIS EN MAURICE

Binnenkort bezoek je met jouw klas het Memorial Museum Passchendaele 1917! Met deze bundel kan je jouw bezoek voorbereiden.

VOORAF IN DE KLAS.

Waar ligt opa's kasteel?

Opa's kasteel, het Memorial Museum Passchendaele 1917, bevindt zich in Zonnebeke. Dit dorp ligt in de zuidelijke Westhoek, in het zuidwesten van de provincie West-Vlaanderen.

Zonnebeke werd net als het nabijgelegen Ieper tijdens de Eerste Wereldoorlog helemaal verwoest. Vier jaar lang woedde de oorlog er in alle hevigheid. In het museum zal je allerhande objecten en verhalen tegenkomen uit deze periode.

Zonnebeke

↳ 1900

↳ 1915

↳ 1919

De Eerste Wereldoorlog.

In de zomer van 1914 verklaart Duitsland de oorlog aan Frankrijk. Het Duitse leger had het plan opgevat Frankrijk 'in de rug' aan te vallen: dwars door België. De Belgische koning Albert I ging daar echter niet mee akkoord. De Duitse legerleiding trok zich daar niets van aan en op 4 augustus 1914 viel het Duitse leger België binnen.

Het kleine Belgische leger verzette zich dapper en kreeg versterking van Britse en Franse troepen. Maar het Duitse leger was te sterk en kon snel oprukken. Na een goeie twee maanden konden de Belgen aan de IJzer, tussen Nieuwpoort en Diksmuide, het Duitse leger stoppen. Bij Ieper gebeurde hetzelfde, maar daar waren het Britten en Fransen die de tegenstander tot stilstand brachten. Wat volgde was de loopgravenoorlog.

A **B** **C** **D**

↳ **1** Waar bevonden de Belgen, Fransen, Britten en Duitsers zich?
Verbind de letters die bij de vlaggen horen met de kaart.

Het front liep dwars door Zonnebeke. Tijdens de winter werd af en toe geschoten en er waren kleine aanvallen. Maar een echte doorbraak bleef uit. Intussen bouwden de soldaten een wirwar aan loopgraven.

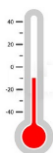

↳ Wist je dat tijdens Kerstmis 1914 hier en daar tegenstanders verbroederden? Deze tekening toont zo'n kerstbestand in Zonnebeke.

Herken je wie een Duitse of Franse soldaat is? Duitse soldaten droegen in het begin van de oorlog een pinhelm. Fransen waren dan weer veel slechter gecamoufleerd.

Het Duitse leger wou nog altijd richting Frankrijk en greep naar een wapen dat verboden was: gas. Eind april 1915 plaatsten ze duizenden flessen met chloorgas in hun voorste loopgraven.

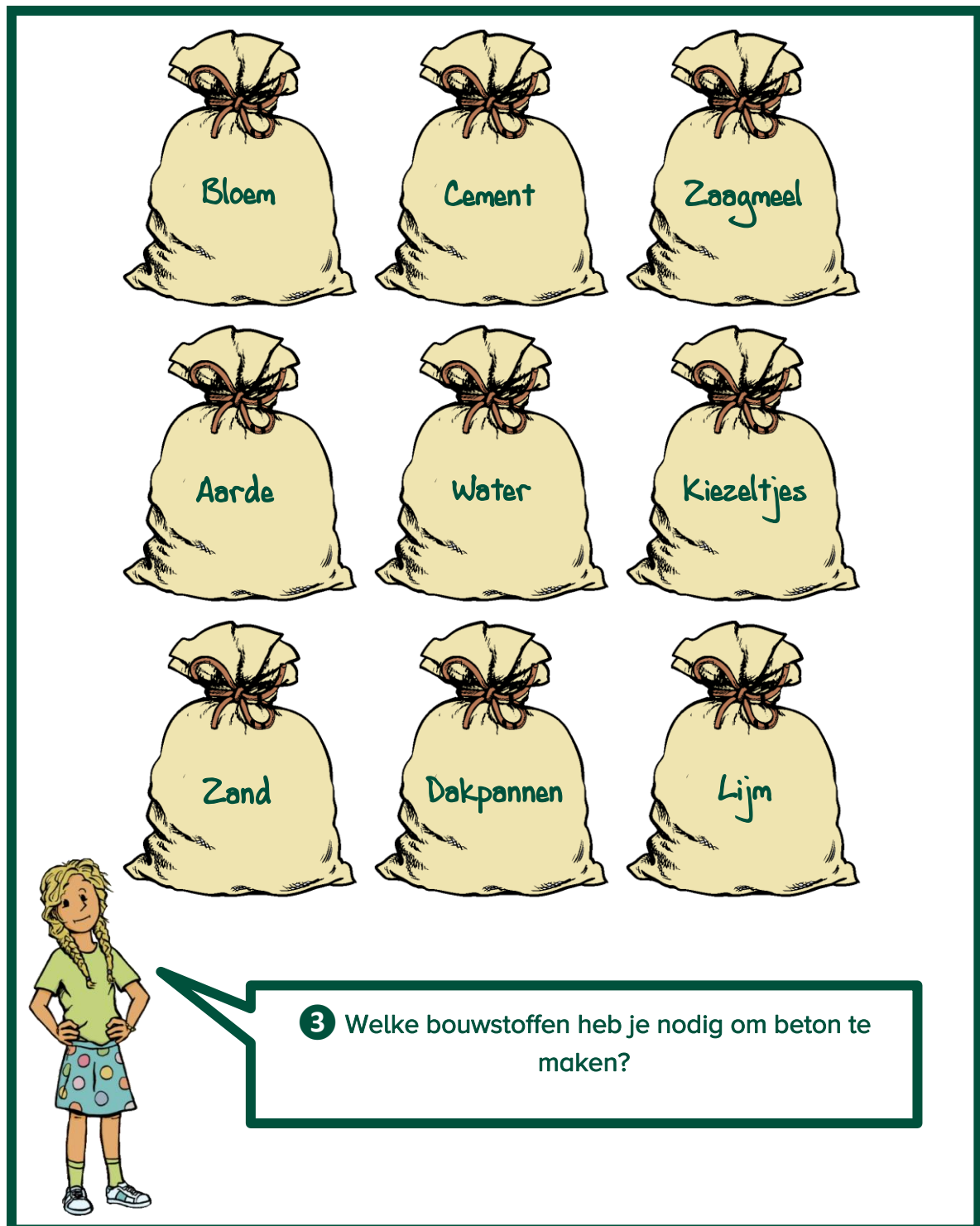
Wanneer de wind goed zat, draaiden ze al die gasflessen open. Een geelgroene gaswolk rolde naar de totaal verraste soldaten aan de overkant. Ze sloegen in paniek op de vlucht en hapten naar adem. In het front ontstond een gat van wel 6 kilometer. Toch werd het Duitse leger na een paar kilometer tegengehouden.

↳ **2** De eerste gasaanval werd lange tijd uitgesteld door het weer. Duid aan bij welk weer de gasaanval dan toch doorging. Geef wat uitleg!

De volgende jaren was het vrij rustig. Er waren kleine aanvallen maar de grote veldslagen speelden zich vooral af in Frankrijk. Daarom besloot het Duitse leger zich bij leper te beperken tot een defensieve oorlog. Dat wil zeggen dat ze geen grote aanvallen meer uitvoerden en zich stevig verschansten.

Het Duitse leger bouwde een enorm netwerk van loopgraven met kilometers prikkeldraad en talloze schuilplaatsen. Er werden tienduizenden bunkers gebouwd, betonnen schuilplaatsen die bestand waren tegen zware beschietingen.

Bloem

Cement

Zaagmeel

Aarde

Water

Kiezeltjes

Zand

Dakpannen

Lijm

3 Welke bouwstoffen heb je nodig om beton te maken?

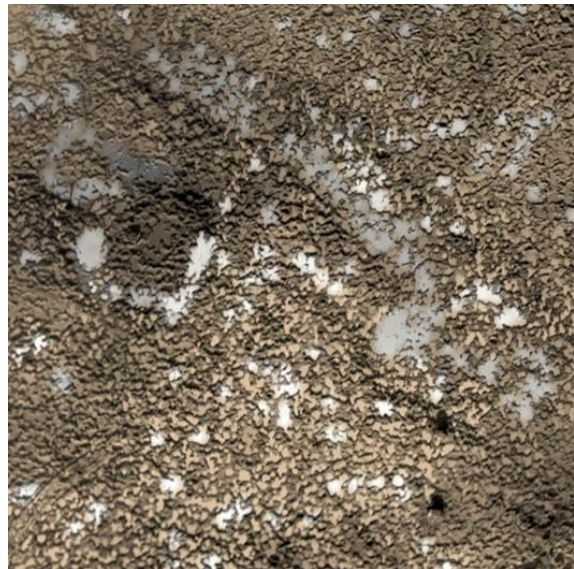

Camouflage was tijdens de oorlog heel belangrijk. De kledij van een soldaat mocht niet opvallen in de omgeving. Ook schuilplaatsen en loopgraven lagen vaak verscholen, zodat de tegenstander ze niet onder vuur kon nemen. Deze bunker in Zonnebeke was verstopt in een boerderij.

Intussen stond het dagelijkse leven van de soldaat niet stil. Achter de voorste loopgraven was het kalmer en om de tijd te doden werden spelletjes gespeeld, krantjes gelezen, ...

De zwaarste veldslag die in de Westhoek werd uitgevochten was de Derde Slag bij Ieper in 1917, ook wel de Slag bij Passendale genoemd. Met die slag wou men het Duitse leger verjagen en de Belgische Noordzeehavens veroveren.

↳ In 1917 wordt het landschap helemaal vernield. Op deze luchtfoto zie je dezelfde plek voor en na de slag.

Op 31 juli 1917 werd de aanval ingezet. Vooraf had het Britse leger in twee weken tijd al meer dan 4 miljoen granaten afgevuurd. Het landschap werd helemaal vernield. Maar de betonbunkers, het doel van de beschietingen, bleven vaak overeind.

Om de Britten te versterken, werden zelfs Australiërs en Nieuw-Zeelanders ingezet. Toch mislukte de Slag bij Passendale door de modder, de vele prikkeldraad, bunkers en een sterk Duits leger. Iets meer dan honderd dagen na de aanval konden Canadezen het puin van wat ooit Passendale was innemen. Dat dorp, nabij Zonnebeke, ligt slechts 8 kilometer van de plek waar de aanval was begonnen. Tienduizenden soldaten overleefden het niet.

A B C D

E F G H

↳ **4** Deze landen vochten mee in de Slag bij Passendale. Herken jij ze? Schrijf bij elke letter de naam van het land. Opgelet: in het museum zal je zien dat de vlag tijdens de oorlog er soms helemaal anders uitzag!

Door de enorme vernielingen bouwde men talrijke ondergrondse schuilplaatsen. Vooral het Britse leger groef kilometers 'deep dugouts', dat is Engels voor 'diepe uitgraving'. Zo konden de soldaten schuilen, diep onder de grond. Soldaten zaten dagen, soms weken of maanden dicht op elkaar in die donkere gangen. Het was er vochtig, het stonk er naar zweet, ongewassen kleren en eenvoudige toiletten en het zat vol ongedierte.

5 Hoe zou jij een deep dugout inrichten?
Maak een plattegrond en benoem de verschillende ruimtes!

Intussen verklaarden de Verenigde Staten de oorlog aan Duitsland. Het Duitse leger beseftte dat het opnieuw moest aanvallen, voordat de Amerikaanse soldaten hier arriveerden. Ze zetten 'stormtroepen' in: Duitse soldaten die niet meer met z'n allen, maar met kleine groepjes aanvielen. Die hadden heel weinig mee zodat ze snel en gemakkelijk konden bewegen.

In april 1918 kan het Duitse leger heel wat terrein terug innemen. Ze bereiken de rand van Ieper. Maar omdat ze al veel soldaten en materiaal hadden verloren, geraakten ze niet ver.

↳ **6** Koning Albert I sprak zijn soldaten voor de aanval moed in. Vul aan hoe jij de troepen zou toespreken.

Het Belgische leger had intussen bijna de hele oorlog aan de IJzer gevochten. Koning Albert I besliste uiteindelijk om samen met het Britse, Franse en Amerikaanse leger België te bevrijden.

Het Eindoffensief was de laatste grote aanval van de Eerste Wereldoorlog. Het waren Belgen die Zonnebeke en Passendale bevrijdden. Het Duitse leger werd steeds verder teruggedrongen, tot Gent. Uiteindelijk werd op 11 november 1918 een wapenstilstand getekend. De Eerste Wereldoorlog was voorbij.

V.U.: Memorial Museum
Passchendaele 1917, Berten
Pilstraat 5a 8980 Zonnebeke.

© Alle rechten voorbehouden. Alle
teksten en foto's blijven eigendom
van de uitgever.

